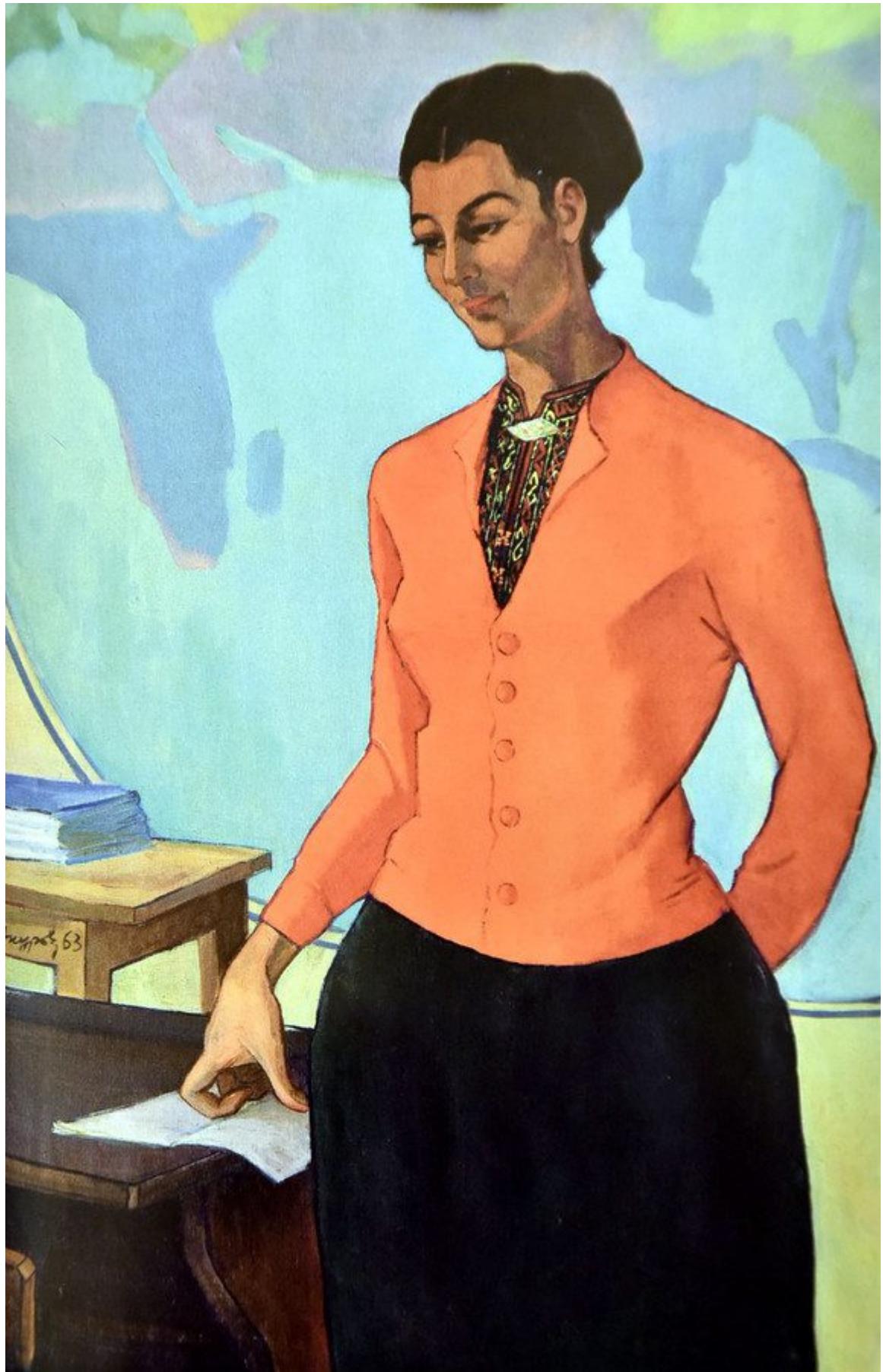

Mugallymyň mähri

Category: Kitapcy, Pedagogika we edep-terbiýe

написано kitapcy | 23 января, 2025

Mugallymyň mähri MUGALLYMYŇ MÄHRI

Pany dünýäniň gurlusyny, eşretini ynsana joşan durmuşyny synlap ýörseň, her hili gözellikler göz öňüne gelýär. Ho-ol ilerik çykyp, Nebitdag şäheri bilen gojaman Balkan dagyna ser

salsaň, misli ataly-ogul ýaly bolup görünýär. Ylla diýersiň, dabanyny ýassanyp ýatan asuda şähere gije-gündiz nazaryny aýyrman, guwanyp, buýsanyp oturan ýaly. Juwan şäher-de dagdan arkasy bolany üçin güzel görküne guwanýana meñzäp dur. Durmuşda adam aragatnaşygy-da şeýle bolýar.

Ýetginjek ýyllarymyzda ýaşulular ýaşlara göwni ýetse «pylan jan», «pylan han» diýerdiler. Yaşlar-da olardan kem oturmazdy. «Pylan däde», «adamjan» diýip, ýaşululara hormat goýardylar. Iki taraplaýyn sylanşyk göwünleri galkyndyrardy. Mugallym bilen okuwçylaryň arasynda mähirlilik bolsa, hemme taraplaýyn peýdaly bolýar. Mähirlilik biri-biriňi söýmeklidir. Şeýle aragatnaşyk okuwçylaryň okuwa, mugallymyň kärine höwesliligini artdyrýär. Höwes yhlas döredýär.

Golaýda Nebitdag şäherindäki 19-njy dünýewi mekdebiň direktory Amandurdy Mämmedowyň ýanyna bardym. Ondan köp ýyl işlän, hünärine ussat, Täze bilim syýasatyny durmuşa geçirimekde nusga alarlyk mugallymy salgy bermegini soradym. Ol: «Mugallymlaryň hemmesi-de gowy işleýär, gowudan gowusy bar. Şolaryň biri-de Tawus Orazgulyýewadır» diýip ynamly aýtdy. Arakesme wagty Tawusyň ýanyna bardym. İş usuly barada gürrüň bermegini haýış etdim. Mugallyma heň bilen ylalaşmady. «Iň gowusy, direktor bilen gürleşseňiz gowy bolar» diýip, sypaýyçylyk bilen aýtdy. Men ýene direktoryň ýanyna bardym. Ol Tawus mugallyma barada giňişleýin gürrüň berdi.

Tawus 1954-nji ýylда Nebitdag şäherinde eneden doglan. Häzirki işleýän mekdebinde onunju klasy tamamlap, 1972-nji ýylда pionerwožatyý, tizara mugallym bolup, zähmet ýoluna düşýär. Krasnowodsk (häzirki Türkmenbaşy) şäherindäki pedagogik uçılışäniň gaýybana bölümine okuwa girýär. Peduçılışäni gutaryp, 1980-nji ýıldan bări ady agzalan mekdepde başlangyç klas mugallymy bolup, çagalara bilim, terbiye berip başlaýar. Haçan-da birinji klasy okatmaklyk ynanylسا, şol klasa başlangyç bilimi doly bermeklik kada edilipdir. Şeýle ýagdaý Tawusyň durmuşynda birnäçe gezek gaýtalanypdyr. Mugallyma häzir birinji klasy okadýar. Klasda 31 sany okuwçy bar. Okuwçylaryň aýlaw depderlerine, klas žurnalyna göz aýladym. Depderler arassa, wagtly-wagtynda barlanypdyr. Klas žurnalaly talaba laýyk alnyp barylýar. Žurnal boýunçaa sapaga ýetişmeýän çaga ýok. Çagalaryň hemmesine diýen ýaly «4»-lik, «5»-lik bahalar goýlupdyr.

Tawus Orazgulyýewa 23 ýyl bări başlangyç klas mugallymy bolup

işlemek bilen, baý iş tejribe toplapdyr. Ol birinji kategoriýaly mugallyma. Ýaş nesli döwrebap terbiýeläp yetişdirmekde görkezen asyllý zähmeti üçin «Halk magaryfynyň otliçnigi» diýen nyşan bilen sylaglanypdyr.

Mugallyma «Täze bilim» syýasatyndan ugur alyp, sapaklaryny häzirki zamanyň talaplaryna laýyklykda guramagy başarıyar.

Esasy bellemeli zat – ol çagalary söýyär. Olara enelik mähri bilen garayär. Olara «balam, janam» diýip ýüzlenyär. Çagalaryň ýaş aýratynlyklaryna seredip, sapaklarynu guramagy ussatlyk bilen amala aşyrýar. Ylaýta-da çagalaryň okuw, ýazuw endiklerini ösdürmekde we ukyplaryny dürli okuw-görkezme esbaplarynyň, kartóckalaryň we oýun pursatlarynyň kömegini bilen kämilleşdirmekde üstünlikler gazarýar.

Mugallyma mydama täzeligiň gözleginde. Tawus Orazgulyýewanyň guraýan sapaklary teoretiki we praktiki tarapyndan çuñlugy bilen kärdeşleriniňkiden tapawutlanýar. Şeýle faktorlaryň esasynda onuň okadýan klasynda okuwçylaryň kollegrafiýasy gowy, ýetişikleri ýokary derejede. Mugallyma başlangyç klaslary okatmagyň metodikasyny kemsiz ele alandygyny işde yzygiderli görkezip gelýär.

Mugallyma sapaklaryň däp bolup gelýän usullaryny täze adaty däl görnüşler bilen ýerlikli utgaşdyrýar. Okuw sapaklarynda çeper teksti okan wagty obraza girmegi başarıyar. Täsirli gürrüň, labyzly okamak arkaly çagalaryň ünsüni sapaga doly çekýär. Ýazuw, matematika sapaklarynda adaty däl sapaklaryň oýun, ýaryş, bäsleşik ýaly görnüşlerini peýdalananýar.

Tawus durmuş bilen baglanychdyrmak arkaly okuwçylaryň sapaga aktiw gatnaşmaklaryny gazarýar. Tawus Orazgulyýewa adaty däl açık sapaklary, mekdep, şäher masstabalarynda yzygiderli gurap durýar. Onuň geçirýän şeýle sapaklary ýaş mugallymlara okatmagyň dürli usullaryny saýlap almakda uly goldaw bolýar. Başarjaň pedagog mekdepde başlangyç klas mugallymlarynyň metodik birleşmesine ýolbaşçylyk etmek bilen, ol metodik birleşmäniň işini döwrebap ýola goýmagy başarıyar.

Mugallymanyň häzirki döwrüň talabyna laýyklykda oňat bezelen we abzallaşdyrylan okuw kabineti bar. Kabinetde predmetler boýunça kartóckalar we okuw görkezme esbaplary sistemalaşdyrylyp goýlupdyr. Mundan başga-da kabinetde Garaşsyzlyk, Bitaraplyk burçy döredilip, onda ýurdumyzyň Gerbi, Baýdagy, Türkmenistanyň gimni, Täze bilim syýasatyna degişli taryhy materiallar ýerleşdirilipdir.

Mugallyma klas ýolbaşçysy hökmünde şäher masştabynda açyk klas sapaklarynu gurap, dürli işleri alyp barýar. Onuň okuwçylary tertipliliği, arassalygy bilen tapawutlanýarlar. Okadýan okuwçylary başlangyç klaslaryň şäher olimpiadalaryna gatnaşyp, mydama baýrakly orunlary eýeläp gelýärler.

Tawus Orazgulyýewa jemgyýetçilik işlerine aktiw gatnajýar. Okadýan klasy bilen şäher häkimliginiň geçirýän medeni çärelerine yzygiderli gatnaşyp gelýär. Tawus mekdepde aýal-gyzlar guramasynyň başlygy hökmünde aýal-gyzlaryň arasynda uly jemgyýetçilik we syýasy işleri alyp barýar. Ahlak temasyndan leksiýa okaýar.

Tawus Orazgulyýewa asyllı işiň netijesi hökmünde Balkan welaýat Baş bil uprawleniýesiniň bilim bölümünüň, mekdep adminstrasiýasynyň dürli sag bolsunlary we Hormat hatlary bilen sylaglandy diýip, direktor gürrüñini jemledi. Biz hem öz gezegimizde, jan saglygyny, ýene-de söýgüli kärinde täze-täze üstünlikler gazanmagyny arzuw edýärис.

Tatar ÜÝŞMEKOW. Pedagogika we edep-terbiýe